

Sygn. akt: I C 1231/17 upr.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Alina Kowalewska
Protokolant:	Anna Rudnicka

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2017 r. w Giżycku na rozprawie

sprawy z powództwa G. C. (...) .H.U. (...)

przeciwko A. P.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanej A. P. na rzecz powoda G. C. prowadzącego (...) .H.U. (...) kwotę 300 (trzysta) zł.
2. Oddała powództwo w pozostałym zakresie.
3. Nie obciąża pozwanej A. P. kosztami procesu.

SSR Alina Kowalewska

Sygn. akt I C 1231/17 upr.

UZASADNIENIE

Powód G. C. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) .H.U. G. C. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej A. P. kwoty 581 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, nie wyższymi niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 30 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Podnosił, iż przedmiotowa kwota wynika z zawartej przez strony umowy pożyczki kwoty 431 zł, której pozwana nie spłaciła w jakiegokolwiek części.

Postanowieniem z dnia 3 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 875816/17 przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Giżycku wobec stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty.

Pozwana A. P. twierdziła, iż zawarła z powodem umowę pożyczki kwoty 300 zł. Podała, iż nie została poinformowana o konieczności poniesienia dodatkowych kosztów związanych z udzieleniem pożyczki. Wskazywała, iż aktualna sytuacja majątkowa nie pozwala jej na spłatę zobowiązania z uwagi na toczące się postępowanie egzekucyjne oraz pobyt w domu opieki.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 30 grudnia 2015 r. pozwana A. P. zawarła z powodem G. C. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) H.U. G. G. C. umowę pożyczki gotówkowej. Na jej mocy pozwanej w dniu zawarcia umowy wypłacono kwotę 300 zł. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 431 zł, a w jej skład wchodziła kwota pożyczki 300 zł, prowizja w kwocie 22 zł oraz koszty ustanowienia zabezpieczenia pożyczki w wysokości 109 zł. Nadto strony ustaliły, iż w przypadku niezwrócenia przez pożyczkobiorcę kwoty pożyczki w terminie określonym w umowie pożyczkodawca może wszcząć postępowanie windykacyjne, którego koszty ponosi pożyczkobiorca. Koszty te zostały ustalone za wezwanie do zapłaty na kwotę 50 zł, zaś za czynności windykacyjne do 100 zł.

(**dowód** : umowa pożyczki gotówkowej – k. 15)

Pozwana nie spłaciła w całości należności w wyznaczonym terminie z uwagi na toczące się przeciwko niej postępowanie egzekucyjne. Obecnie przebywa w domu opieki.

(**okoliczność bezsporna**)

W dniach 25.03.2016 r., 22.04.2016 r. i 04.05.2016 r. powód podjął czynności windykacyjne w postaci wizyty pod podanym przez pozwaną adresem korespondencyjnym. Pozwanej nie zastano i pozostawiono wizytówkę w kopercie z prośbą o pilny kontakt.

W piśmie z dnia 28 marca 2017 r., doręczonym w dniu 4 kwietnia 2017 r., wezwano pozwaną do zapłaty należności w kwocie 631,07 r. z tytułu umowy pożyczki gotówkowej z dnia 30 grudnia 2015 r.

(**dowód** protokół windykacyjny k. 16, wezwanie do zapłaty z potwierdzeniem odbioru – k. 17)

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie podlegało uwzględnieniu jedynie w części.

Powód dochodził zapłaty kwoty 581 zł wraz z odsetkami umownymi z tytułu umowy pożyczki zawartej z pozwaną. W pierwszej kolejności należy wskazać, iż umowa ta podlega reżimowi ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715), gdyż zgodnie z art. 3 ust. 2 w/w ustawy za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki zawartą pomiędzy pożyczkodawcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek i konsumentem w wysokości nie przekraczającej kwoty wskazanej w art. 3 ust. 1 w/w ustawy. Wskazana umowa pożyczki wiążąca strony postępowania została zawarta na podstawie stosowanego przez powoda wzorca umowy pożyczki z konsumentem, a zatem jej poszczególne postanowienia podlegają kontroli sądu w zakresie, w jakim mogą stanowić niedozwolone klauzule umowne.

Całkowita kwota pożyczki do spłaty przez pozwaną wyniosła 431 zł, z czego kwota 109 zł (przy kwocie 300 zł pożyczki przekazanej pozwanej) stanowiła, jak wskazał powód w umowie „koszt ustanowienia zabezpieczenia pożyczki”. Z treści § 8 umowy pożyczki wynika, że zabezpieczenie udzielonej pożyczki wraz z odsetkami stanowi poręczenie firmy: A. Z. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe (...), zaś koszty ustanowienia tego zabezpieczenia ponosi pożyczkobiorca. Powód żądając kwoty 109 zł tytułem ustanowienia zabezpieczenia nie wykazał, iż istotnie umowa poręczenia została zawarta, przy czym zgodnie z treścią art. 876 § 2 k.p.c. oświadczenie poręczyciela powinno być pod rygorem nieważności złożone na piśmie. Niezależnie od tego wymaga także wskazać, iż powód nie udowodnił faktycznie poniesionych kosztów ustanowienia zabezpieczenia, podczas gdy winne one odpowiadać ustalonej w umowie kwocie. Koszty zabezpieczenia określone w umowie na poziomie ponad 36 % wartości kwoty pożyczki (300 zł) należy uznać za rażąco naruszające interesy klienta i godzące w równowagę kontraktową stron wprowadzając rażącą dysproporcję pomiędzy świadczeniem pożyczkodawcy, a świadczeniem pożyczkobiorcy. Podobnie z treści umowy pożyczki nie wynika jakie elementy składają się na kwotę 22 zł, która została przez pożyczkodawcę naliczona tytułem prowizji. Powyższe uniemożliwia Sądowi weryfikację tych kosztów pod względem ich zgodności z dobrymi obyczajami i interesami klienta.

Odnosząc się zaś do naliczonych przez pożyczkodawcę kosztów windykacyjnych należy zaznaczyć, że zgodnie z poglądami wyrażanymi w doktrynie, opłaty wskazane w umowie pożyczki jako związane z niewykonaniem przez pożyczkobiorcę umowy, pełnią przede wszystkim funkcję kompensacyjną i mają na celu wyrównanie poniesionych przez pożyczkodawcę kosztów dochodzenia zaległej należności. Wysokość opłat powinna być zatem adekwatna do kosztów rzeczywiście poniesionych. Zawyżone opłaty przynoszą pożyczkodawcy nieuzasadnioną korzyść majątkową rażąco naruszając jednocześnie interesy ekonomiczne pożyczkobiorcy (tak też Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumenta w wyroku z dnia 15 października 2012 r., sygn. akt XVII AmC 1765/11). W niniejszej sprawie Sąd powziął wątpliwości co do ustalonych w umowie kosztów jednorazowego wezwania do zapłaty, które pożyczkodawca określił na wysokość 50 zł i których dochodził w niniejszym postępowaniu. Koszty te zostały bowiem ustalone w oderwaniu od rzeczywistych wydatków związanych z powyższymi działaniami. Zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego w żaden sposób nie jest możliwe, by koszt sporządzenia i dostarczenia jednorazowego wezwania do zapłaty wynosił aż 50 zł, podczas gdy nadanie przesyłki listem zwykłym kosztuje 2,60 zł, zaś listem poleconym 5,20 zł. Ustalone koszty znacząco przekraczają obowiązujące stawki, przy czym powód nie wskazał dlaczego kształtują się na takim poziomie. Jednocześnie w umowie brak jest określenia czynności, jakie może podjąć pożyczkodawca w ramach czynności windykacyjnych oraz w jakiej wysokości nalicza za nie stosowne opłaty.

Nadto w ocenie Sądu trudno uznać za uzasadnione przerzucanie na klientów kosztów prowadzenia windykacji przedsądowej przez podmiot zajmujący się zawodowo udzielaniem pożyczek pieniężnych. Koszty takie związane są z ryzykiem prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług finansowych i powinny być wkalkulowane przez przedsiębiorcę w koszty bieżącej działalności, a konieczność ich ponoszenia zabezpieczona w inny sposób niż bezpośrednio obciążanie nimi pożyczkobiorców po dniu wymagalności należności.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż zawarta przez strony umowa była sprzeczna z zasadami współzycia społecznego z uwagi na zastrzeżenie dla przedsiębiorcy kosztem konsumenta rażąco nieekwiwalentnych świadczeń w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając jego interesy. Zgodnie z art. 58 § 2 k.c. umowa taka, jako wykraczająca poza granicę swobody umów, jest nieważna zatem pozwanej nie obciąża obowiązek uiszczenia na rzecz powoda wynikających z niej świadczeń, a jedynie zwrot otrzymanego faktycznie świadczenia na podstawie art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. Świadczenie otrzymane na podstawie nieważnej umowy należy bowiem uznać za świadczenie nienależne. Sąd ustalił, iż pozwana jest zobowiązana do zapłaty na rzecz powoda kwoty 300 zł stanowiącej wartość udzielonej i wypłaconej pożyczki i w tym zakresie roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie. W pozostałej natomiast części powództwo podlegało oddaleniu, z przyczyn wskazanych powyżej.

Rozstrzygając o kosztach procesu sąd miał na uwadze, że pozwana utrzymuje się z niewysokiej renty, jest pensjonariuszką domu opieki społecznej. Za pobyt w tej placówce uiszcza opłatę w wysokości 1016zł. Pobierane świadczenie społeczne jest przedmiotem egzekucji komorniczej i z tego tytułu co miesięczne potrącenia wynoszą 702zł. W tej sytuacji na podstawie art. 102 k.p.c. sąd postanowił nie obciążać pozwanej kosztami procesu.

SSR Alina Kowalewska